

Nr 100.

Av herr **Möller m. fl.**, om förnyad utredning rörande det svenska försvarsväsendets ändamålsenlighet m. m.

På den socialdemokratiska gruppens vägnar framfördes vid fjolårets riksdag i båda kamrarna genom likalydande motioner (I: 60 och II: 139) förslag om en snar förnyad omprövning av hela vårt militärväsendes ändamålsenlighet. Som skäl för detta förslag åberopades dels de svårigheter, som yppat sig när det gällt att med önskvärd snabbhet uppnå de vid 1925 års försvarsbeslut beräknade besparingarna, dels den krigstekniska utvecklingen. Statsutskottets majoritet avstyrkte motionerna utan annan motivering, än att utskottet icke delade den i motionerna uttryckta uppfattningen. Tio reservanter inom utskottet tillstyrkte emellertid motionerna. Sex andra ledamöter hade för sitt biträdande av utskottsförslaget avgivit särskilda motiveringar. Motståndet mot kravet på en ny försvarsutredning var sålunda icke enhetligt.

De av regeringen i årets statsverksproposition under fjärde huvudtiteln äskade anslagen uppgå till sammanlagt endast 1,200,000 kronor mindre än slutsumman av de i fjol under samma huvudtitel äskade anslagen. Kungl. Maj:ts äskanden i år överstiga med 4 miljoner kronor vad riksdagen i fjol beviljade. Någon vilja från regeringens sida att medverka till försvarskostnadernas nedbringande i enlighet med beslutet vid 1925 års riksdag kan man icke spåra. Så mycket angelägnare är det då, att statsutskottet och riksdagen noga undersöka och tillvarataga besparingsmöjligheterna på detta område. Av särskild vikt är därvid en begränsning av reservationslagen, varigenom effektiva nedprutningar kunna göras. Det förefaller också vara motiverat, att särskild uppmärksamhet ägnas beräkningen av avlöningsanslagen — för vilka Kungl. Maj:t i år äskar större belopp än i fjol — samt beräkningen av såväl tjänstgöringsdagarna för de värnpliktige som hästtjänstgöringsdagarna, vilka avsevärt överskrida 1925 års beräkningar.

Det torde emellertid icke vara möjligt att under riksdagsgranskningen verkställa hela den nödvändiga undersökningen om hur de 1925 avsedda besparingarna verkligen skola kunna åstadkommas. För ändamålet kräves en särskild utredning. Detta torde efter framläggandet av årets statsverksproposition ha ytterligare bekräftats. Vi våga därför hoppas, att våra i fjol avvisade synpunkter nu skola vinna större beaktande. En utredning enbart av möjligheterna att hålla kostnaderna inom 1925 års ram kan dock icke anses motsvara, vad som verkligen är motiverat och önskvärt.

Utredningen bör, av skäl som i fjolårets motioner närmare utvecklades, vidgas till att gälla hela vårt militärväsendes ändamålsenlighet. Vi tillåta oss därför hemställa,

att riksdagen måtte

dels vidtaga de nedsättningar av vissa anslag under fjärde huvudtiteln, som vid granskning befinnas möjliga, och

dels hos Kungl. Maj:t hemställa om föranstaltande av en snar förnyad omprövning av hela vårt försvarsväsendes ändamålsenlighet.

Stockholm den 21 januari 1930.

Gustav Möller.

Rickard Sandler.

Olof Olsson.

A. J. Bärq.

Edv. Björnsson.
